

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 101/15

Møtedato: 28.10.2015

Dato: 13.10.2015

Arkivsaksnr: 2014/1649

Ny strategi for Universitetet i Bergen 2016 - 2022

Bakgrunn

Det vises til Universitetsstyrets møte 27. august, hvor styret fikk seg forelagt et revidert forslag til strategi for perioden 2016 – 2022, basert på merknader og kommentarer i høringsrunden.

Styret gjorde da vedtak om å gi universitetsledelsen fullmakt til å ferdigstille dokumentet om ny strategi for Universitetet i Bergen 2016 – 2022 i tråd med styrets anbefalinger, og ba om at styret får presentert et ferdig dokument i styremøte 28. oktober 2015.

I tråd med dette legges det her frem et endelig forslag til ny strategi. Forslaget er vedlagt som et rent tekstdokument, men styret vil i møtet få utdelt et utkast til en ferdig trykket utgave, med omfattende grafisk design og billedmateriale.

Universitetsdirektørens kommentarer

I det fremlagte forslag har universitetsledelsen v/prorektor og arbeidsgruppens sekretariat gjort de endringer i dokumentet som en oppfattet at styrets merknader ga føringer for. I dette ligger:

- «Hav, liv, samfunn» er tatt inn igjen som tittel og supplert med en ny innledning.
- Det forrige innledende avsnittet «Kunnskap som former samfunnet» er flyttet bak i dokumentet, som en avsluttende visjon for de fire oppdragene «Vi utforsker, vi utdanner, vi utvikler, vi utfordrer».
- De samme fire avsnittene sammen med de fire målformuleringene er språklig bearbeidet og kortet ned, i tråd med innspill og kommentarer fra styremøtet.
- Siste del, som nå har fått tittelen «Tilrettelegging», er en sterkt forkortet versjon av det som tidligere het «Del 2: Tiltak, virkemidler og ressurser». Dette for at strategidokumentet kortfattet skal peke på en del virkemidler, forutsetninger og ressurser som vil være viktige for at Universitetet i Bergen skal kunne utføre sine oppdrag, gjennomføre sine visjoner og nå de mål som strategien peker ut.

Det er meningen at dette, med utgangspunkt i de mange tiltak som listet opp i forrige versjon av strategidokumentet, nå skal konkretiseres i tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier. Disse vil bli utviklet både internt i organisasjonen så vel som med våre samarbeidspartnere, et arbeid som vil finne sted gjennom hele strategiperioden. En egen styresak om

oppfølgingen vil bli lagt fram i novembermøtet, og vi vil fortløpende komme tilbake til styret med tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier.

Videre vil det endelige strategidokumentet bli oversatt til engelsk og nynorsk, det vil bli laget en kortversjon og det vil bli utarbeidet en egen utgave for publisering på nett. I tillegg vil universitetsledelsen i samarbeid med Kommunikasjonsavdelingen legge frem en kommunikasjonsplan som vil beskrive mål, kanaler, budskap og tiltak for intern og ekstern kommunikasjon ved lansering av strategien.

Avslutningsvis vil universitetsdirektøren peke på strategidokumentets avslutning, hvor det tas til orde for en gjennomgang og evaluering i 2019 nettopp for å kunne justere kursen der dette måtte være nødvendig

På denne bakgrunn vil universitetsdirektøren be styret om å gjøre følgende

vedtak:

Universitetsstyret vedtar ny strategi for Universitetet i Bergen 2016 – 2022 «Hav, liv, samfunn». Styret ber universitetsdirektøren følge opp det videre arbeidet med implementering av den nye strategien slik det redegjøres for i saksforelegget.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

13.10.2015/Lars Helge Nilsen

Vedlegg:
Universitetet i Bergens strategi 2016-2022

**Hav
liv
samfunn**

Det går en rød tråd fra skjelettene i Hvalsalen på Naturhistorisk museum, via Fridthjof Nansens banebrytende studier av slimålens nerveceller til dagens fremragende geobiologiske dypvannsforskning.

Fra Armauer Hansens oppdagelse av leprabasillen til fremragende forskning på kreftmarkører via banebrytende hjerneforskning til intervensjonsstudier på mødre- og barnehelse i Afrika og Asia.

Fra Bergensskolen i meteorologi til dagens Bjerknessenter for klimaforskning.

Fra Stein Rokkans verdenskjente studier av politiske prosesser og konflikter til tverrfakultært samarbeid om demokrati- og rettsstatsforskning.

Fra 1800-tallets fremvekst av unike samlinger, arkiv og ordbøker til dagens prisbelønnede middelalderstudier og arkeologiske utgravninger.

Det går en rød tråd gjennom det akademiske miljøet som er vokst frem på Nygårdshøyden, Haukelandsområdet og Årstadvollen, og som nå utgjør et internasjonalt forskningsuniversitet: Hav, liv, samfunn.

Universitetets strategi 2016-2022 bygger videre på denne tradisjonen.

Vi utforsker

Forskere og studenter ved Universitetet i Bergen utforsker grunnleggende spørsmål – helt fra universets opprinnelse, via menneskehetens historie til jordens fremtid.

Vi satser sterkt og langsiktig på grunnforskning. All vår forskning skal holde høy etisk standard og vise tydelig samfunnsansvar.

Vi skal videreføre satsingen på områdene marin forskning, globale samfunnsutfordringer og klima og energiomstilling.

Vi skal utnytte og utvikle breddeuniversitetets unike muligheter for faglig mobilisering, fordypning og samarbeid på tvers av faggrenser.

Universitetet i Bergen skal samle de beste talentene blant forskere og studenter. Universitetet skal være et naturlig møtepunkt for forskning, utdanning og formidling av høy internasjonal kvalitet.

Våre forskere og studenter skal sammen skape nye innsikter for å møte de komplekse utfordringene samfunnet står overfor.

Vi skal tilby forskerutdanning av høy, internasjonal kvalitet i alle fagmiljøer. Ph.d.-kandidatene våre skal bidra aktivt i nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Vi skal gå i bresjen for å bygge sterke kunnskaps- og kompetansemiljøer på Vestlandet.

Vi utdanner

Gjennom et bredt spekter av studieprogrammer utdanner vi kandidater som er rustet for å bidra til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Vi tilbyr våre studenter fremragende forskningsbasert utdanning, fra grunnutdanning til doktorgrad i etter- og videreutdanningen. Kunnskap, vitenskapelig dannelse, kritisk refleksjon, utøvende ferdigheter og personlig utvikling skal utgjøre grunnstammen i våre utdanningsprogram.

Vi anerkjenner verdien av høy undervisningskompetanse og vil rekruttere og utvikle gode lærere. Vi skal legge til rette for studentaktive lærings situasjoner som fremmer forskningsinnsikt, samhandling og læringsutbytte.

Vi skal være ledende på nye og innovative digitale lærings- og formidlingsformer.

Nye utfordringer krever sammensatte løsninger og perspektiver fra ulike fag. Vi skal tilby studiemuligheter og forskerutdanninger som går på tvers av fag og fakulteter. Vi skal utdanne fremtidens problemløsere og kritiske røster.

Vi skal fortsette å utvikle vår internasjonale virksomhet. Våre alumner skal bidra med forskningsbasert kunnskap og kompetanse i hele verden.

Vi utvikler

Gjennom et sterkt og tett samspill med omverden - globalt, nasjonalt og lokalt – skal vi medvirke til et samfunn bygget på kunnskap, ferdigheter og holdninger. Våre ansatte og studenter skal være attraktive deltakere i internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid.

Vi skal være en sterk forsknings- og utdanningspolitisk aktør, og være en premissleverandør i utviklingen av internasjonale og nasjonale forskningsstrategier og -prioriteringer.

Vi skal fortsette å utvikle dialogen og samhandlingen med offentlige myndigheter, andre beslutningstakere og samfunnet forøvrig.

Vi skal vi fremme intern samhandling og en felles identitet gjennom et mangfold av samarbeidsformer innen våre ulike fagfelt.

Universitetet i Bergen skal samarbeide med andre forskningsinstitusjoner om å bygge kunnskapsklynger for nyskapende forskning, utdanning og innovasjon.

Vi skal skape møteplasser for nye generasjoner av internasjonale forskere og være en pådriver for nytenking og kunnskapsdeling.

Vi utfordrer

Forskning, utdanning og innovasjon gir kunnskap og kompetanse som er avgjørende når det skal tas viktige beslutninger. Våre forskere og studenter skal bidra med innsikt og formidling av kunnskap i den offentlige debatten.

Vi vil utfordre kunnskapsfronten og konvensjonelle forestillinger gjennom kritisk analyse og ved å gjøre kunnskap tilgjengelig for alle.

Vi skal gjennom forskning og utdanning bidra til å utfordre maktstrukturer og fremme et mangfoldig og bærekraftig samfunn.

Vi skal fremstå som en nasjonal kulturinstitusjon og en smeltedigel for nye idéer, innovasjon og nye læringsformer.

Vi skal være en møteplass for medarbeidere, studenter og samfunnet omkring og en attraktiv arena for livslang læring.

Vi skal ha et sterkt og levende universitetsdemokrati preget av raushet, åpenhet, mangfold og dialog.

Universitetet i Bergen vil legge til rette for en åpen og kritisk diskusjon av hele sin virksomhet.

Kunnskap som former samfunnet

Universitetet i Bergens strategi 2016 – 2022 «Hav, liv, samfunn» viser vårt verdigrunnlag, vår posisjon og vår rolle, og hvordan våre prioriteringer settes for å videreutvikle Universitetet i Bergen i tråd med dette.

Universitetet i Bergen har vært, er og skal være et internasjonalt forskningsuniversitet hvor all aktivitet er basert på akademisk frihet og nysgjerrighetsdrevet forskning.

Våre oppdrag er å bidra med kompetanse til samfunnet gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon.

De seks fakultetene og Universitetsmuseet representerer våre viktigste kunnskapsarenaer.

Vi skal vise frem relevansen av forskning og utdanning. Meningsbryting og kunnskapsformidling er en forutsetning for å utvikle academia og et demokratisk samfunn. Kunnskap som former samfunnet.

Strategiske mål 2016 - 2022:

UiB skal utvikle flere ledende forskningsmiljøer. Innen 2022 skal alle våre fakultet ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.

Dette skal vi oppnå:

Ved å ha sterke fagdisipliner innen et bredt utvalg av fagområder. Forskerne våre skal ha en omfattende publisering av funnene sine i velrenommerte kanaler og få gjennomslag i de største internasjonale forskningsprogrammene.

Ved å samarbeide internasjonalt om forskning og utdanning. Vi skal legge til rette for at doktorgradskandidatene våre kan dra ut på internasjonale forskningsopphold, og bruke professor II-ordningen i veiledningen av dem. Utdanningen skal knyttes tett opp til de fremragende forskningsmiljøene våre.

Ved å legge til rette for faglig utvikling innenfor satsingsområdene våre og profilere dem aktivt. Vi skal være tydelige i å utøve strategisk eierskap i forskningsselskapene våre.

Ved å etablere nye arbeidsmetoder for å organisere og lede faglig samarbeid som krysser grensene mellom fag og fakulteter på en bedre måte.

Ved å videreutvikle Universitetsbiblioteket til å bli et fremragende bibliotek for forskning og læring, i samarbeid med andre ledende universiteter i Norge og internasjonalt. Vi skal legge til rette for at Universitetsmuseets samlinger skal bli blant de fremste i Europa.

UiB skal utdanne Norges mest attraktive kandidater. Innen 2022 skal 85 prosent av kandidatene ha relevant jobb to år etter fullført utdanning.

Dette skal vi oppnå:

Ved å tilby forskningsbasert utdanning, oppfølging og veiledning av høy kvalitet fra sterke fagmiljø, og ta et nasjonalt ansvar på utdanningsområder der vi har gode faglige forutsetninger og høy kompetanse. Vi skal etablere flere sentre for fremragende utdanning (SFU), og aktivt medvirke til at flest mulig gjennomfører studiene sine med et godt læringsutbytte. Vi ønsker å tiltrekke oss de mest motiverte studentene, og rekruttere spesielt talentfulle forskere tidlig i karriereløpet.

Ved å sikre at det er god sammenheng og progresjon mellom bachelor-, master- og ph.d.-graden. Innen 2022 skal andelen som gjennomfører bachelorprogrammene ha økt. På mastergrad skal den ha økt til 80 prosent. Vi skal legge til rette for at doktorgradsarbeider kan ferdigstilles på normert tid.

Ved å skape læringsarenaer og arbeidsformer som fremmer god faglig integrasjon og som stimulerer studentene til innsats. Underviserne våre skal alltid være opptatt av å utvikle sin egen undervisningskompetanse, og skal raskt ta i bruk hensiktsmessige nye undervisnings- og vurderingsordninger. Digitale læringsarenaer skal være en viktig del både av universitets etter- og videreutdanning og vårt globale utdanningsengasjement. Innen 2022 skal minst 25 prosent av våre undervisere ha deltatt på etterutdanning i universitetspedagogikk.

Ved å ha et utbredt samarbeid med de beste utdanningsinstitusjonene internasjonalt. Innen 2022 skal minst 40 prosent av kandidatene våre ha et utvekslingsopphold som en del av graden sin. Antall innreisende studenter skal ha økt med 20 prosent.

Ved å utvikle Bergen som forsknings- og utdanningsby i tett samarbeid med de andre forsknings- og utdanningsinstitusjonene i byen. Vi skal bruke kunnskapsklyngene våre aktivt til å utvikle nye utdanningsløp og utdanningsformer, også på tvers av utdanningsinstitusjonene i Bergen og på Vestlandet.

UiB skal innen 2022 være en ettertraktet kompetanseinstitusjon som har styrket sine langvarige relasjoner med myndigheter, næringsliv, kulturliv og samfunnsliv.

Dette skal vi oppnå:

Ved å utdanne kandidater som møter samfunnets krav til forskningsbasert kompetanse. I tillegg til å ha utdanningsprogrammer av høy kvalitet fra sterke fagmiljø, skal vi legge til rette for praksisopphold i studiene. Dette vil vi gjøre i samarbeid med næringsliv, organisasjoner, forvaltningen og forskningsinstitutter.

Ved å synliggjøre våre kandidaters kompetanse og prestasjoner for et bredt og allsidig arbeidsmarked, og styrke og profilere etter- og videreutdanning som en del av UiBs samlede utdanningstilbud.

Ved å profilere ordningen med forskerrekruttering i næringslivet og offentlig forvaltning gjennom programmene «Nærings-ph.d.» og «Forvaltnings-ph.d.»

Ved å initiere og tilrettelegge for forskningsprosjekter i skjæringspunktet mellom universitetet og omverden.

Ved å invitere til økt samarbeid med forskningsinstitusjonene UiB har eierskap til, og med relevante aktører innen helse- og utdanningssektoren – som Helse-Vest, Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune.

Ved å satse offensivt på våre alumner i inn- og utland som universitetets ambassadører!

UiB skal bidra i det offentlige ordskiftet og til den kunnskapsbaserte samfunnsutviklingen gjennom god formidling og dialog med omverdenen. Innen 2022 skal vi være ledende i Norge på digital formidling.

Dette skal vi oppnå:

Ved å utnytte bredden i forskningen og utdanningen ved Universitetet i Bergen og aktivt formidle våre kandidaters kompetanse ved fullførte studier. Dette gjør vi parallelt med en effektiv formidling av UiBs forskningsresultater, innovasjon og kunstneriske virksomhet.

Ved at kommunikasjon, formidling og samfunnsansvar blir en enda større del av alle fagmiljøers og ansattes virksomhet.

Ved å videreutvikle Bergen Teknologioverføring som universitetets instrument i kommersialisering av nye ideer.

Ved å delta aktivt i nasjonalt, nordisk, europeisk og internasjonalt samarbeid om større forskningsinfrastruktur og forskningssentra, og ved å vektlegge åpen tilgang til forskningsresultater og forskningsdata.

Ved å styrke profileringen av kunnskapen og kompetansen som finnes ved Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket kan vi sikre oss at denne i høyere grad både etterspørres og ikke minst aktivt tas i bruk av samfunnet.

Ved å profilere UiB som en viktig møteplass for formidling og faglig aktivitet, og aktivt bruke Universitetsaulaen til viktige arrangement og konferanser.

Tilrettelegging

For å utføre våre oppdrag, gjennomføre våre visjoner og nå våre strategiske mål, er enkelte virkemidler, forutsetninger og ressurser særlig viktige. Disse skal konkretiseres i tiltaksplaner, handlingsplaner og delstrategier som skal utvikles i samarbeid med vår organisasjon og med våre samarbeidspartnere gjennom hele strategiperioden.

Finansiering for å nå våre mål

En stabil og forutsigbar økonomi er avgjørende for at strategien skal oppfylles. Etableringen av flere ledende forskningsmiljøer krever både økte ressurser, langsiktige investeringer i infrastruktur, så vel som nødvendige lønns- og driftsmidler. Skal UiB nå målet om å holde høy, internasjonal faglig kvalitet må bidrags- og oppdragsfinansieringen styrkes. Inntekter fra Forskningsrådet og EU er spesielt viktig.

Lederutvikling

Det skal utøves inkluderende ledelse basert på respekt, mangfold, dialog, åpenhet, ærlighet, tillit og etterrettelighet i hele virksomheten. UiB har lange tradisjoner for å utvikle markante faglige ledere som bygger opp sterke forsknings- og utdanningsmiljøer.

En nyskapende og funksjonell organisasjon

Universitetet skal være en god, inspirerende og inkluderende arbeidsplass for våre medarbeidere og studenter. Implementeringen av UiBs strategi krever en velfungerende organisasjon, med effektive og fremtidsrettede administrative og tekniske tjenester tilpasset universitetets oppgaver innenfor forskning, utdanning, formidling og innovasjon.

Tverrfaglighet for å møte samfunnets utfordringer

Vi vil utrede og etablere gode modeller og insentiver for forskning, forskerutdanning og undervisning på tvers av fakulteter og fag, og bygge videre på tematiske satsinger som gjennom høy faglig kvalitet bidrar til å svare på vår tids store samfunnsutfordringer.

Klynger for kunnskapsmiljøer i verdensklasse

Å etablere kunnskapsklynger er en av flere arbeidsmetoder for å oppnå UiBs mål om å utvikle fremragende forsknings- og utdanningsmiljøer. Klyngene baseres på tverrfaglig samarbeid for å løse komplekse tema. Klyngene må etableres på områder hvor UiB allerede har høy internasjonal faglig kvalitet, men også der hvor det er muligheter for omfattende samarbeid mellom fagmiljøer internt ved UiB og eksterne partnere i forskningsinstitusjoner, næringsliv, forvaltning og kultur- og samfunnsliv. Virksomheten må i betydelig grad finansieres gjennom eksterne midler.

Følgende klynger er under utvikling:

Medieklyngen «Media City Bergen»; Marin forskningsklynge; En kunnskapsklynge for helsefagene, «Helsecampus Årstadvollen»; Klimaforskningsklynge; en kunnskapsklynge for fremtidens energi- og teknologiløsninger; en klynge for middelalderforskning.

Internasjonalt samarbeid - universitetet i verden

Kunnskap og kompetanse utveksles i økende grad på tvers av landegrensener og internasjonalt samarbeid er preget av økende konkurranse mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner og en rekke andre aktører. Forutsetningen for å lykkes i en skjerpet konkurranse, er at undervisningen og forskningen vår har høy kvalitet og at fagmiljøene fremstår som attraktive samarbeidspartnere. Samtidig må UiB bidra til å løse globale utfordringer og sørge for kompetansebygging, selv der forskningen ikke har umiddelbar nytteverdi eller bidrar til å fremme nasjonale interesser.

Infrastruktur for banebrytende forskning, utdanning og formidling

Universitetet skal ha moderne vitenskapelig utstyr, forsknings- og utdanningsfasiliteter, så vel som tjenester fra Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet og forvaltning av de vitenskapelige samlingene. Våre planer og strategier skal inneholde mål og prioriteringer for dette.

En god rekrutteringsarena

For et universitet er menneskene den viktigste ressursen. Stabilitet og forutsigbarhet i form av trygge stillingsrammer er et viktig i langsiktig strategisk akademisk arbeid. Å få tak i flere gode medarbeidere – både faglige, administrative og tekniske – vil være avgjørende i strategiperioden.

Kunnskapsformidling og samfunnsdialog

Økende konkurranse om både studenter og forskningsmidler, nasjonalt og internasjonalt, krever en økende satsing på profilering og synliggjøring: av fag, forskningsresultater, læringsmiljø, studentlivet og UiBs rolle og betydning for samfunnet rundt. Vi vil vise samfunnsengasjement og -ansvar gjennom aktiv dialog med omverdenen.

Digitalisering gir nye muligheter

Digitalisering og bruk av ny teknologi fremmer innovasjon innen både forskning, utdanning, formidling, forvaltning og administrasjon, og gjør universitets kunnskap og omfattende samlinger tilgjengelig for nye grupper i samfunnet. UiBs nettsider og nettbaserte tjenester for god kommunikasjon med publikum, ansatte og studenter skal videreutvikles. I tillegg skal digitale arbeidsprosesser med høy grad av brukervennlighet og tilgjengelighet frigjøre administrative ressurser til andre formål ved UiB.

Et attraktivt læringsmiljø

Alle fakultetene skal ha mottaksstrategier som gir en god start for studentene både faglig og sosialt. Et attraktivt læringsmiljø krever også den beste undervisningskompetanse blant våre vitenskapelig tilsatte. Læringsmiljøet skal utvikles i sammenheng med satsingen på infrastruktur, der særlig undervisningsrom og studiearealer av god kvalitet prioriteres.

Evaluering

Universitetet i Bergens ambisjon om å være et internasjonalt forskningsuniversitet og en sentral premissleverandør i utformingen av dagens og morgendagens samfunn har betydning for våre strategiske valg på alle plan. Universitetets strategi er en integrert del av hele universitetets virksomhet. I 2019 vil vi involvere studenter og alle våre medarbeidere i en gjennomgang og evaluering av våre virkemidler og tiltak.